

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-147/16

**Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen VZW
prieš
Susan Romy Jozef Kuijpers**

(*vrederecht te Antwerpen* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 93/13/EEB – Nesąžiningos sąlygos pardavėjo ar tiekėjo su vartotojais sudarytose sutartyse – Nacionalinio teismo *ex officio* atliekamas vertinimas, ar sutartis patenka į šios direktyvos taikymo sritį – 2 straipsnio c punktas – „Pardavėjo ar tiekėjo“ sąvoka – Aukštojo mokslo švietimo įstaiga, kuri daugiausia finansuojama viešosiomis lėšomis – Sutartis dėl studijų mokesčio grąžinimo ir studijų kelionės išlaidų padengimo neskaičiuojant palūkanų plano“

Santrauka – 2018 m. gegužės 17 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas

1. *Vartotojų apsauga – Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais – Direktyva 93/13 – Nacionalinis teismas, nagrinėjantis bylą už akių – Nacionalinio teismo įgaliojimai d’office išnagrinėti sutarties sąlygos ir nacionalinių viešosios tvarkos taisyklių prieštaravimą – Nacionalinio teismo pareiga d’office išnagrinėti galimybę šiai sutarčiai taikyti šią direktyvą ir, atitinkamai, minėtos sąlygos neteisėtumą*

(Tarybos direktyvos 93/13 6 straipsnis)

2. *Vartotojų apsauga – Nesąžiningos sąlygos sutartyse su vartotojais – Direktyva 93/13 – Taikymo sritis – Aukštojo mokslo švietimo įstaigos, kuri daugiausia finansuojama viešosiomis lėšomis, ir studento sutartis dėl studijų mokesčio grąžinimo ir studijų kelionės išlaidų padengimo neskaičiuojant palūkanų plano – Įstaiga, kuri pagal sutartį turi būti laikoma „pardavėju ar tiekėju“ – Įtraukimas*

(Tarybos direktyvos 93/13 2 straipsnio c punktas)

1. 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyva 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais turi būti aiškinama taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėdamas bylą už akių ir turintis įgaliojimus pagal vidaus procedūrų taisykles *ex officio* nagrinėti sąlygos, kuria grindžiamas reikalavimas, ir nacionalinių viešosios tvarkos taisyklių prieštaravimą, turi *ex officio* įvertinti tai, ar sutartis, kurioje įtvirtinta ši sąlyga, patenka į šios direktyvos taikymo sritį, ir, esant reikalui, minėtos sąlygos galimą nesąžiningumą.

Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad, atsižvelgiant į viešojo intereso, kuriuo grindžiama apsauga, kuri šia direktyva suteikiama vartotojams, pobūdį ir svarbą, jos 6 straipsnį reikia laikyti lygiaverčiu nacionalinėms normoms, kurios vidaus teisės sistemoje priskiriamos prie viešosios tvarkos normų

kategorijos. Darytina išvada, kad taip kvalifikuotinos visos direktyvos nuostatos, kurios būtinos šiuo 6 straipsniu siekiamam tikslui pasiekti (2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Asbeek Brusse ir de Man Garabito*, C-488/11, EU:C:2013:341, 44 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

Darytina išvada, kad kai pagal vidaus proceso taisyklės nacionalinis teismas turi kompetenciją *ex officio* nagrinėti reikalavimo teisėtumą pagal nacionalines viešosios tvarkos taisyklės, o iš sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateiktos informacijos matyti, kad pagal Belgijos teismų sistemą būtent taip yra teismo, priimančio sprendimą už akių, atveju, jis taip pat turi ja pasinaudoti, kad pagal Direktyvoje 93/13 įtvirtintus kriterijus *ex officio* įvertintų, ar ginčijama sąlyga, kuria grindžiamas šis reikalavimas, ir sutartis, kurioje ji įtvirtinta, patenka į šios direktyvos taikymo sritį ir, jei reikia, ar ši sąlyga yra nesąžininga (pagal analogiją žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Asbeek Brusse ir de Man Garabito*, C-488/11, EU:C:2013:341, 45 punktą).

(žr. 35–37 punktus, rezoliucinės dalies 1 punktą)

2. Su sąlyga, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas atliks patikrinimą, Direktyvos 93/13 2 straipsnio c punktas turi būti aiškinamas taip, kad laisvoji švietimo įstaiga, kaip antai aptariama pagrindinėje byloje, kuri sudarydama sutartį susitarė su viena iš savo studentų dėl šios studentės mokėtinų sumų, susijusių su studijų mokesčiu ir studijų kelionės išlaidomis, mokėjimo būdo, pagal šią sutartį turi būti laikoma „pardavėja ar tiekėja“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 93/13 2 straipsnio c punktą, todėl minėta sutartis patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

Tokį aiškinimą patvirtina šia direktyva siekiamas tikslas. Iš tiesų pagal sutartį, kaip antai nagrinėjamą šioje pagrindinėje byloje, iš principo tarp švietimo įstaigos ir studento egzistuoja nelygybė, kylanti dėl šių šalių informuotumo ir techninių kompetencijų nesimetriškumo. Iš tiesų tokia įstaiga yra nuolatinė organizacija ir turi techninius gebėjimus, kuriuos nebūtinai turi privačiais tikslais veikiantis studentas, kuriam staiga pasiūloma sudaryti šią sutartį.

(žr. 59, 60 punktus, rezoliucinės dalies 2 punktą)